

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Pievienotās vērtības nodokļa samazinātā likme 12 % pārtikas produktu piegādēm

Materiāls sagatavots: 25.06.2026.

Saturs

Pievienotās vērtības nodokļa samazināto 12 procentu likmi piemēro	3
Piemēri.....	5

Pievienotās vērtības nodokļa samazināto 12 procentu likmi piemēro

Ar 2026. gada 1. jūliju Pievienotās vērtības nodokļa likuma (turpmāk – likums) **42. panta sešpadsmitā daļa** izteikta **jaunā redakcijā**, kurā noteikts, ka nodokļa samazināto likmi 12 procentu apmērā piemēro:

- tādu **pārtikas produktu piegādēm, kuri ir šā likuma 1. pielikumā** minētie svaigie augļi, ogas un dārzeņi, tostarp mazgāti, mizoti, lobīti, griezti un fasēti, bet nav apstrādāti termiski vai kā citādi (piemēram, saldēti, sālīti, kaltēti);
- tādu pārtikas produktu piegādēm kā maize, piens, mājputnu gaļa un olas, kas ir minēti šā likuma 2. pielikumā.

Likuma **pārejas noteikumi** ir **papildināti ar** jaunu **48. punktu**, kas paredz, ka **grozījumi** attiecībā uz šā likuma **42. panta sešpadsmitās daļas 2. punktu ir piemērojami no 2026. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam**.

Likuma **pielikums izteikts kā 1. pielikums, un likums papildināts ar 2. pielikumu šādā redakcijā: "Maize, piens, mājputnu gaļa, olas, kam piemēro nodokļa samazināto likmi"**.

PVN samazinātās likmes piemērošanas tvērumš primāri tiek noteikts ar produkta aprakstu un piemērošanas nosacījumiem, kuros atspoguļots detalizēts pārtikas produktu saraksts, norādot produktus, kuriem piemērojama PVN samazinātā likme 12 % apmērā.

Likuma 2. pielikums

"Maize, piens, mājputnu gaļa, olas, kam piemēro nodokļa samazināto likmi

Kombinētās nomenklatūras pozīcija	Produkti, kam piemēro nodokļa samazināto likmi	Pieļaujamās piedevas	Izņēmumi, kam nepiemēro nodokļu samazināto likmi (attiecas uz kombinētās nomenklatūras pozīcijā minētajiem produktiem)
1905	Maize, tai skaitā pasterizēta vai saldēta maize ar vai bez piedevām: <ul style="list-style-type: none"> • rudzu maize (tai skaitā pilngraudu rudzu maize) 	<ul style="list-style-type: none"> • sēklas • rieksti • dažādi graudi, tai skaitā fermentēti • dažādu graudu pārslas 	<ul style="list-style-type: none"> • konditorejas izstrādājumi (piemēram, smalkmaizītes, maizītes, pīrādžiņi,

PVN samazinātā likme 12 % pārtikas produktu piegādēm

	<ul style="list-style-type: none"> • kviešu maize (tai skaitā pilngraudu kviešu maize) • jauktu miltu maize (tai skaitā netradicionālu graudu miltu maize, piemēram, auzu, griķu, tritikāles, miežu, kukurūzas un citu miltu maize) • speciālā maize, piemēram, bezglutēna maize ar izmainītu uzturvērtību, kas paredzēta lietošanai speciālās diētās • porcijmaize (piemēram, polārmaize, dažādu veidu maizes rikas, radziņi, burgeru maizītes) • plakanmaize (piemēram, pita, lavašs, tortilja) 	<ul style="list-style-type: none"> • klijas • garšaugi • dārzeņi • žāvētas ogas, augļi • olīvas • piena produkti (piemēram, piens, kefīrs, biezpiens, sviests, siers), ja to pievienojums būtiski nemaina produkta raksturu • speķis 	<p>kruasāni, dažādu veidu pīnes un citi līdzīgu veidu konditorejas izstrādājumi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • miltu izstrādājumi ar samazinātu mitruma saturu (piemēram, sausmaizītes, sausiņi, grauzdiņi, rīvmaize, maizes stieniši)
0401	Svaigs, sterilizēts vai pasterizēts, gov, aitas vai kazas piens (tai skaitā bezlaktozes)	-	<ul style="list-style-type: none"> • ultrasterilizēts jeb sevišķi augstā temperatūrā sterilizēts piens • kondensēts piens (iebiezināts piens) • tvaicēts piens (evaporēts piens)
0207	Svaiga, atdzesēta, tai skaitā sadalīta, atkaulota, griezta, malta gaļa un gaļas subprodukti šādu mājputnu gaļai: 1) vistas 2) pīles 3) tītara 4) zoss 5) pērļu vistas 6) paipalas	maltai gaļai, ja pievienotā sāls daudzums nepārsniedz vienu procentu	saldēta gaļa
0407	Termiski neapstrādātas mājputnu olas (čaumalās)	-	- "

Pielikumā norādītās Kombinētās nomenklatūras (turpmāk – KN) pozīcijas ir orientējošas – palīdz identificēt produktu grupu, savukārt PVN samazinātās likmes piemērošanas tvērums noteikts produkta aprakstā un piemērošanas nosacījumos.

Šāda pieeja atbilst arī Eiropas Savienības PVN regulējuma piemērošanas praksei, kur samazināto likmju piemērošanā dalībvalstis var noteikt konkrētu preču tvērumu, izmantojot produktu aprakstu vai atsauces uz klasifikācijas sistēmām.

Piemēram: Attiecībā uz likuma 2. pielikuma KN 0401 produktu aprakstā iekavās iekļautais bezlaktozes piens un KN 0207 produktu aprakstā iekļautais māļputnu sugu, tostarp paipalu, uzskaitījums ir skaidrojošs un precīzē attiecīgās produktu grupas sastāvu.

Bezlaktozes piens ir minēts kā paskaidrojums, ka regulējums attiecas arī uz šo produktu, bet paipalas kā paskaidrojošs elements precīzē, kādas māļputnu sugas ietilpst attiecīgajā produktu grupā. Abu produktu iekļaušana aprakstā balstīta uz produkta raksturojumu, nevis uz precīzu KN pozīciju.

Piemēri

1. piemērs

Jautājums.

Vai atšķirīgu KN kodu gadījumā produkta aprakstam likuma 2. pielikumā ir izšķiroša nozīme samazinātās PVN likmes piemērošanā?

Atbilde.

Jā, PVN samazinātās likmes piemērošanā izšķirošais ir tieši likuma 2. pielikumā ietvertais produkta apraksts un piemērošanas nosacījumi. Tas nozīmē, ka arī gadījumos, kad klasifikācijā produkts tiek iedalīts citā KN pozīcijā, PVN samazinātā likme piemērojama atbilstoši likuma 2. pielikumā aprakstītajam produktam.

---

2. piemērs

Jautājums.

Vai likuma 2. pielikuma nosacījumi paredz, ka samazinātā PVN likme piemērojama tikai gadījumos, kad apliekamais objekts vienlaikus precīzi atbilst gan produkta aprakstam, gan KN pozīcijai?

Atbilde.

Nē. Likuma 2. pielikumā norādītās KN pozīcijas ir tikai orientējošas atsauces uz attiecīgo produktu grupu klasifikāciju Kombinētajā nomenklatūrā. PVN samazinātās likmes piemērošanā noteicošā ir produkta atbilstība likuma 2. pielikumā ietvertajam produkta aprakstam, kā arī tajā noteiktajiem piemērošanas nosacījumiem un izņēmumiem.

Ņemot vērā minēto, PVN samazinātās likmes piemērošanā likuma 2. pielikumā minētajiem produktiem noteicošais ir produkta apraksts un piemērošanas nosacījumi.

---

3. piemērs

Jautājums.

Vai jēdziens "svaigs piens" attiecas arī uz tādu svaigpienu, ko piena ražotāji pārdod piena pārstrādes uzņēmumam kā izejvielu turpmākai pārstrādei?

Atbilde.

Jēdziens "svaigs piens" attiecas arī uz svaigpienu, kas klasificējams KN pozīcijā Nr. 0401, kuru piena ražotāji pārdod piena pārstrādes uzņēmumiem kā izejvielu turpmākai pārstrādei. Vienlaikus likuma 42. panta sešpadsmitās daļas 2. punktā nav noteikti izņēmumi attiecībā uz svaiga piena, kā arī citu minētajā normā

---

ietverto pārtikas produktu piegādes saņēmēju. Tādējādi PVN samazinātās likmes piemērošanu neietekmē tas, kam svaigais piens tiek piegādāts.

---

4. piemērs

Jautājums.

Kāda ir nodokļa piemērošanas kārtība precēm, kas iepirktas līdz likuma grozījumu spēkā stāšanās dienai (ar standarta 21 % PVN likmi), bet kuru realizācija mazumtirdzniecībā notiks pēc 1. jūlija, kad stājas spēkā samazinātā 12 % likme? Vai normatīvajos aktos ir paredzēts pārejas periods šādu atlikumu realizācijai?

Atbilde.

PVN normatīvie akti neparedz pārejas periodu. Neatkarīgi no tā, ar kādu PVN likmi attiecīgās preces bija iegādātas, to piegāde ar šī gada 1. jūliju ir jāapliek ar samazināto PVN likmi 12 procentu apmērā.

---

5. piemērs

Jautājums.

Vai nodokļu regulējums uzliek mazumtirgotājam obligātu pienākumu tirdzniecības zālē (uz cenu zīmēm vai informatīvajos stendos) vizuāli vai saturiski izcelt preces, kurām tiek piemērota samazinātā 12 % PVN likme?

Atbilde.

Nodokļus regulējošie normatīvie akti šādu regulējumu neparedz.

---

6. piemērs

Jautājums.

Vai maizes izstrādājumiem – ķiploku bagetei, kviešu bagetei (sasaldēta), saldajai baltmaizei, saldajai maizītei ar rozīnēm, saldajai tostermaizei, kviešu maizītei (turpmāk – maizes izstrādājumi) – no 2026. gada 1. jūlija piemērojama PVN samazinātā 12 % likme?

Atbilde.

Minētie maizes izstrādājumi likuma izpratnē ir klasificējami kā kviešu maize, porcijmaize, un tiem, sākot ar 2026. gada 1. jūliju, piemērojama samazinātā PVN likme 12 % apmērā.

Vienlaikus vēršam uzmanību, ka mīklas KN pozīcijā 1905 minēto maizes un konditorejas izstrādājumu ražošanai jeb termiski neapstrādātus pārtikas izstrādājumus no miltiem klasificē ar preču KN kodu 1901 20 00.

Tādēļ, ja maize ir izcepta, t. i., gatavs maizes izstrādājums, kas pirms lietošanas ir tikai uzsildāms vai viegli apcepams, tad likuma izpratnē tā ir uzskatāma par kviešu maizi un klasificējama KN preču pozīcijā 1905, kam piemērojama PVN likme 12 % apmērā.

Savukārt, ja minētais produkts vēl nav izcepts, tas ir uzskatāms par mīklu, kas paredzēta tālākai cepšanai, un šajā gadījumā neatbilst likuma 2. pielikumā noteiktajam maizes aprakstam, kuram piemērojama samazinātā PVN likme 12 % apmērā, un klasificējas ar KN kodu 1901 20 00.

Ņemot vērā minēto, lai noteiktu, vai konkrētai maizei ir piemērojama samazinātā PVN likme 12 % apmērā saskaņā ar likuma 42. panta sešpadsmitās daļas

---

2. punktu, ir jāizvērtē un jāņem vērā produkta sastāvs, izmantoto graudaugu miltu veids, galvenās sastāvdaļas, piedevu klātbūtne, produkta apstrādes pakāpe, produkta forma, klasifikācija tirgū (rudzu, kviešu, jauktu miltu maīze u. c.), vai produkts paredzēts speciālām diētām u. c. likuma 2. pielikumā minētie nosacījumi.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 25.06.2026.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".